

Notat for Troms fylkesbiblioteks nettmøte 12.02.2019

Bibliotek- samarbeid med barnehage

- Berg folkebibliotek- kombinasjonsbibliotek i Senjahopen (Berg)
- Selvbetjent utlån hele dagen. Betjent 8 timer i uka.

- En barnehage ligger nært- enkel tilgang.
- Ønsker godt og ofte bruk.
- Opplæring i bibliotekbruk avgjørende for bruk.
 - Gjennomført enkle/korte kurs for personalet om bruk/rutiner
 - Gjennomført små "Lesekurs"- hvordan lese for barn- undring
 - Barnehagenes ledelse invitert til møte på biblioteket der tema har vært samarbeid
 - Her ble det bl.a. ønsket et "kurs" for hele personalgruppa.
Mål: Ledelsen ønsket større kunnskap hos personalet om viktigheten av språkstimulering og lesing.

Bibliotek-kurs for personal i barnehage høst 2018

Tidsbruk: ca 2 timer

Personalmøtets innhold:

1. [Berg folkebibliotek](#) Et kombinasjonsbibliotek. - bli kjent med nettside
 - a. websøk- enkle søk
2. [Bibliotekplanen](#)- forplikta til bruk- biblioteket som læringsarena for alle- mål med turen
3. Hvorfor bruke biblioteket?
 - a. Dannelse- kultur for å besøke bibl., bli en trygg arena som de vet hvordan de skal forholde seg til- læringsarena
 - b. Leseglede- utjevne forskjeller
 - c. Språkets betydning (ord og begreper som grunnlag for videre læring)
 - i. [Å bade i språk](#):
 - ii. Forskning i notat nedenfor (bl.a. Frost, Statped)
4. Ressurser tilgjengelig som støtter arbeid med språk og les glede
 - a. Bøker (skjønn- og faglitteratur)
 - b. Spill/pedagogiske spill- noe til lån (viste [Topoprino](#))
 - c. [Språkkista](#)
 - d. Eventyrposer (billig eksempel fra [Ellos](#))
Våre eventyrposer:

- e. Bokkofferter
- f. Konstruksjons -materiell
- g. Rollelek-materiell
- h. Bøker for faglig påfyll personalet
 - i. [Les mer!](#)
 - ii. [Språklæring det siste året i barnehagen](#) (språk mm)
 - iii. Skolebiblioteket og Helhetlig leseopplæring
 - iv. [Begrepsaktiviteter](#)
- i. Låne bøker-
 - i. skifte ofte- trenger ikke å ha mange
 - ii. Bestille til temaer/prosjekter
 - iii. hvordan lese bøker- førlesing, undring- hva kommer til å skje, "les" bilder, være i situasjonen, gripe stunda, tilpasse tida,
 - iv. hvordan behandle bøker- lære barna bruk

5. Bruk av nettressurser/digitale verktøy

- a. [Billedbokhylla.no](#)
- b. Ipad og apper (pedagogisk bruk- lage bøker, filmer mm)

6. Praktisk bruk av biblioteket

- a. lånekort
- b. inn/utlån
- c. mål med besøk
- d. avdelinger- kunnskap og egne erfaringer. Alle rydder!

- i. dewey/ fakta
- ii. eventyr
- iii. barnerom- alfabetisering billed
- iv. hovedrom (leker, filmer,)

Tips: [Språkløyper med bibliotekfokus](#)
[Skolestartfest på biblioteket](#)

Linker til ressurser i blå farge:)

Mvh

Brita, berg folkebibliotek

Vedlegg:

Stikkord om forskning:

- Ordforrådet hos tre åringer har nær sammenheng med leseferdigheter helt opp til 16 årsalder (Frost et.al. 2005)
- Barn med lite ordforråd i førskolealder forblir ofte svake lesere gjennom hele skolegangen
- Barn med godt ordforråd – fortsetter å øke forspranget gjennom hele skoletiden (ibid)

Hva sier forskningen?

- Barns tidlige ordforråd predikerer leseutvikling - spesielt leseforståelse (Hagtvet m.fl. 2011)
- Ordforrådet både ved 4 og 6 år predikerer leseforståelse ved 9 år
- Ordforrådet ved 7 år er språkvariablen som best forklarte forskjellen mellom gode og dårlige lesere på 9. trinn (Lyster 2000)
- Matteus effekten akselererende – den som har mye – skal få mer
- Amerikanske barns ordforråd i første klasse forklarte hele 30% av variasjonen i leseforståelse 10 år senere

The Language Gap (Juel, 2005)

- Språksterke barn (1. trinn) kan omkring 20.000 ord, språksvake barn kan 5.000 (Moats, 2001)
- Forskjellen øker proporsjonalt
- Tidlig innsats!
- Forskjeller i ordforråd avgjør fremtidige utdanningsmuligheter
- Frafall

Etter 3.trinn klarer ikke elevene ta "igjen"